

Děti, poslouchajte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem. ‚Cti otce svého i matku svou‘ je přece jediné přikázání, které má zaslíbení: ‚aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouho živ na zemi.‘ Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána.

Dnes je den matek. Lidé se rozhodli, že budou jeden den v roce, 2. neděli v květnu, oslavovat maminky. A tak je třeba vzdát hold ženám za všechnu péči, starostlivost, výchovu, zbožnost. Vychází to vlastně i z biblického Desatera, kde se píše, cti otce svého i matku svou, a z toho vidíme, jak je to důležité.

Také vzpomínáme na 80 let od konce druhé světové války. A to v době, kdy se občas mluví o třetí a kdy je ve světě plno konfliktů. Církev vydala prohlášení s názvem Vděčnost za křehký pokoj, kde ke vzpomínkám i aktualizaci pro dnešek, připojuje modlitby za mír a zdůrazňuje diplomatické úsilí vedoucí k pokoji.

Dnešní dva centrální body spojuje příběh, který sepsala Susan Travers. Byla to Angličanka, ale přijali ji do Francouzské cizinecké legie. Jak se to stalo? V severní Africe prošla peklem těžkých bojů u Bir Hakeim. O Bir Hakeim píše ve svých vzpomínkách i kapitán Otto Wagner, Čech, který velel jedné rotě legionářů. Je to chlapské vyprávění o hrdinství, obětavosti a obětech, odvaze, taktice – o všem, co k válce patří. Němci počítali s dobytím této pozice do půl hodiny. Francouzi bránili úsek neuvěřitelných 14 dnů. Bohužel německá přesila byla devastující a proti náletům a shazování bomb neměli obránci v příkopech, jak se bránit. A právě Susan Travers popisuje i tyto chvíle, jak dopadla bomba, čekali několik vteřin, jak vybuchne a pak počítali zkázu na lidských životech. A ti muži, zranění a umírající kolem ní, křičeli jediné slovo: Mama, mutter, maman. Tak ona se starala o nemocné a umírající a přijala tuto roli.

Otto Wagner se nikde nezmiňuje o tomto umírání, a musel o tom vědět, snad mu to přišlo málo chlapské, snad se domníval, že hrdina nemůže umírat se jménem matky na rtech. Není to však slabost – je to jen okamžik předtím, než se duše umírajícího vydá na cestu k Bohu – návrat tam, kde byl člověk možná nejšťastnější – do mateřského lůna.

My tedy dnes v asi méně vypjaté atmosféře slavíme Den matek. Ženy si jistě zaslouží minimálně květinu. Je hezké, když člověk tráví čas se svými blízkými. Žena umí vytvořit bezpečí a dávat lásku bez podmínek. Člověk se učí od mala poznávat, jak jsou pro lidský život zásadní dobré mezilidské vztahy. Někdy je ta role maminek, babiček a prababiček i nevděčná, protože dochází i k nepochopení a takovému tomu pubertálnímu: *Mami, neztrapňuj mě*, aby zase po čase přišel výkřik: *Kéž bys tu byla*.

Víme, že i rodina začíná být pojímána jinak. Dříve bylo všechno tak nějak více jasné. Žena rodila, pečovala o děti a domácnost, zatímco muž byl jediným živitelem. S vývojem lidstva, emancipací a pojetím „žena je rovna muži“ se tradiční koncepce rodiny dostala do krize. V našem civilizačním okruhu se rodí méně dětí, díky zaměstnanosti jsou i ženy soběstačnější, zatímco muži o své výhradní postavení postupně přišli. Taký není na nic moc času, lidé spolu nejsou schopní komunikovat. Vztahy jsou komplikované, nestálé, něco se zlepšilo, třeba vymoženosti techniky jako myčky, pračky, sušičky, přišly však jiné výzvy.

Být maminkou je nejnáročnější a zároveň nejvíc samozřejmá úloha na světě. Z lásky obětuje dětem kus sebe a také denně, bez ohledu na své vlastní potřeby, o děti pečuje, stará se, vychovává a miluje je 24 hodin denně. Prožívá s nimi radosti i starosti a neustále se o své dítě bojí. Strach matek si asi nikdo, kdo není matkou, nedokáže představit. A je úplně jedno, jestli je dítě novorozenec, školáček, školák, student anebo třicetiletý rodič. Děti jejich péči mnohdy berou jako samozřejmost a pochopí, až se samy stanou rodiči.

Přestože v Písmu najdeme spoustu věrných, vytrvalých, zodpovědných žen a matek, tak jeden příklad stojí nade všemi. Je to Marie, Matka Páně, kterou bychom neměli v tento den opomenout. Známe dva výrazné a tak velmi odlišné mezníky jejího mateřství.

Nejprve ten krásný dar, početí děťátka, touženého a očekávaného Spasitele, který je světlem pro celé lidstvo. Celá vánoční zvěst je naplněna a protkána tímto Božím činem, kdy Bůh vstupuje jako malé dítě do tohoto světa skrze čistou dívku. Pak je tu ovšem druhá věc, bolestná a tragická a tou je, když Marie stojí pod křížem svého Syna a dívá se, jak umírá. To je událost pašijová, kterou jsme prožívali přednedávnem. Ale co bylo mezi tím? Dnešní evangelní čtení nám trochu napomáhá s vysvětlením. Troufám si tvrdit, že v tomto vztahu matky a syna docházelo k neporozumění a k nepochopení. A také k velkému překvapení i úžasu. Malý Ježíš je v chrámu a baví se s učenými muži, dokonce jim pokládá otázky a na svůj věk rozumně odpovídá.

Tak jako Marie neporozuměla přesně tomu, co její Syn koná a co je mu přiděleno za úkol, stála při něm stejně tak, jako každá matka, která miluje své dítě, přes všechno nepochopení a překážky stále v srdci uchovává něhu a lásku.

Člověk touží po blízkosti, naplnění, po ochraně v tomto nepochopitelném a složitém světě, kde číhá tolik nebezpečí a není to žádná hanba říci všem ženám, maminkám: Jste pro život nezbytné, důležité, děkujeme! A přejme si všichni, abychom prospívali na duchu i na těle a byli milí Bohu i ostatním lidem.